

ארגון הממונים על הבטיחות והגיהות

בס"ד

25.05.202

הוועדה, התפקיד ויועץ הבטיחות

- א. וועדת בטיחות הינה גוף המורכב מנציגי הנהלה ומנציגי העובדים, (וועדה פריטטית, שוות ערך וזכויות הצבעה). מתוקף חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד 1954 תקנות ארגון הפיקוח על העבודה - וועדות בטיחות ונאמני בטיחות (תשכ"א-1960).
- ב. הוועדה נדרשת להתכנס אחת לחודש וחצי או 8 פעמים בשנה,
- ג. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול משיבות הוועדה או תמצית ממנה.
- ד. תפקידה של הוועדה הוא לקדם את נושאי הבטיחות והגיהות במפעל ובארגון ובכל מקום עבודה בו קבע המפקח על הקמתה וקיומה (בדרך כלל במפעל בו עובדים לפחות 25 עובדים, בין שהם עובדים בשכר או/קבלני משנה).
- ה. בתחום הבטיחות צועדים המעבידים והעובדים במישור אחד, שניהם מעוניינים לקדם את ענייני הבטיחות והגיהות בארגון למנוע ולבלום תאונות עבודה.

• מהו תפקידו החוקי של ממונה הבטיחות בוועדת בטיחות ?

- א. לא התכנסה הוועדה כאמור, על הממונה על הבטיחות לוודא כינוסה והוא יקבע את המועד ואת סדר היום. עד כאן תפקידו הרשמי של ממונה הבטיחות בניין וועדת בטיחות (נכון: הממונה ממלא תפקידים מוסריים נוספים בוועדה כגון: מנחה, ממלא מקום יו"ר, מזכיר וכו' – אלה אינה מפורטים בתקנה וזאת משום שתקנות וועדת הבטיחות קדמו למינוי תפקיד הממונה על הבטיחות.
- ב. ממוני על הבטיחות מועסקים במקומות עבודה בהתאם לדרישות חוק ארגון הפיקוח על העבודה, ולתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ז 1996 להלן התקנות ").
- ג. נוכחותו של ממונה הבטיחות חיונית בכל ישיבה של ועדת הבטיחות, אך הוא אינו בעל זכות הצבעה, אינו ממלא תפקיד ממלא מקום של יושב ראש הוועדה ואינו מחליט,
- ד. יש בסמכותו להנחות את חברי הוועדה ולייעץ להם בנוגע להשגת יעדי הבטיחות.
- ה. הממונה רשאי להזמין לוועדה יועצים מקצועיים לפי הצורך.

• שאלת מעמדו של יועץ ?

- א. בתי המשפט נדרשו לאורך השנים לשאלת היקפה של חובת ההתייעצות ואופן קיומה.
- ב. חשיבותה של ההתייעצות נעוצה בכך שהיא מאפשרת קבלת מידע של גורמים מקצועיים, מנקודת מבט שונה משל בעל הסמכות לקבל את ההחלטה, ולכן היא משפרת את הליך קבלת ההחלטות.
- ג. לעיתים, הגורם עמו הרשות מחויבת להתייעץ מייצג ציבור מסוים שלהחלטה יש השפעה עליו, וההתייעצות מהווה מעין שימוע. כך, למשל בעניין הכנת תכנית לניהול בטיחות. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 קובע כי תקנות שמתקין שר העבודה בעניין הכנת תוכנית בטיחות טעונות התייעצות עם "ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה" להלן ארגון הממונים על הבטיחות והגיהות ועם " ארגון מעבידים שלדעת השר הוא ארגון יציג ונוגע בדבר ".
- ד. בדרך כלל, חובת ההתייעצות מוטלת מכוח חוק. כך, למשל, קובע חוק בתי המשפט כי נשיא בית המשפט העליון ימנה ועדת אתיקה לאחר התייעצות עם שר המשפטים.
- ה. חוק הבטיחות במקומות ציבוריים קובע כי תקנות בעניין סדרני בטיחות יותקנו בהתייעצות עם ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

ארגון הממונים על הבטיחות והגיהות

- ו. המשפט המנהלי שייך לתחום המשפט הציבורי, ומהווה את דיני המנהל הציבורי. המשפט המנהלי עוסק בסמכותן של הרשויות המנהליות, בהליך המנהלי החל על עבודתן ובהפעלת שיקול הדעת המנהלי בהחלטות ובמעשים המתבצעים על ידן.
- ז. כללי המשפט המנהלי מסדירים את המבנה ואת היחסים הפנימיים של המנהל הציבורי, למשל, היחסים בין הממשלה לשר פלוני, או היחסים בין שר לבין הדרג המקצועי במשרד עליו הוא ממונה. בנוסף, המשפט המנהלי מסדיר את היחסים שבין הרשות המנהלית לפרט (האזרח), ובין הרשות המנהלית לעסקים ולתאגידים, בעוד שבעבר התמקד המשפט המנהלי במערכת היחסים שבין המדינה לאזרח, כיום חלק הארי שלו עוסק בהסדרת פעילותם של עסקים ושל תאגידים פרטיים, במסגרת תהליך הרגולציה.
- ח. לעיתים מוטלת החובה מכוחם של מקורות אחרים, במבחן ההתנהגויות ראוי תמיד לייעץ לוועדה במקומות בהם "ייעץ הבטיחות" מוצא לנכון וראוי שיעשה זאת מכוח ומתוקף סמכותו ותפקידו כממונה על בטיחות וחלילה לא יתעלם.
" יש התנהגות שאינה מעשה ואף אינה מחדל, אולם מתבטאת בשב ואל תעשה " (חיים הכהן ז"ל, שופט בית המשפט העליון בעבר).
- ט. כך, למשל, החליטה הממשלה כי תקנות חומרים מסוכנים, המצויות בסמכות השר להגנת הסביבה, ושעניינן חומרים רדיואקטיביים, יותקנו לאחר התייעצות עם הוועדה לאנרגיה אטומית.
י. בתי המשפט נדרשו לאורך השנים לשאלת היקפה של חובת התייעצות ואופן קיומה.
יא. משפט מנהלי אינו מאפשר לתובע לקבל פיצוי כספי על עוול שנגרם לו. ההליך נועד לספק תגובה או פתרון. כמו כן, פרק הזמן בו ניתן לפעול במסגרת הליך מנהלי מוגבל, שכן שיהוי יכול להוביל לביטול ההליך ופסילתו.
יב. התחום הקרוב ביותר למשפט המנהלי הוא המשפט החוקתי, אך בעוד שהמשפט החוקתי מגדיר את שיטת המשטר והיחסים בין שלוש הרשויות, המשפט המנהלי עוסק באופן פעולתה של הרשות המבצעת, (הגדולה מבין שלוש הרשויות).
יג. המשפט המנהלי מבטא עקרונות דמוקרטיים (כמו הבטחת הגינות ושוויון), לצד כללים פורמליים דוגמת היקף התשתית העובדתית הנדרשת לקבלת החלטה מנהלית.
יד. בעוד שהמשפט החוקתי מתמקד בזכויות אדם המשפט המנהלי רחב הרבה יותר: הוא מגן על אינטרסים של יחידים ושל קבוצות חברתיות גם כאשר אלו אינם מוגנים כזכויות.
יד. כאמור, על הרשות הציבורית לשקול את עמדתו של הגוף עמו היא מתייעצת בלב פתוח ובנפש קולטת, אך אין פירושו של דבר שהיא רשאית להתפרק משיקול דעתה. על הרשות לבחון בעצמה את העצה שניתנה לה, ואל לה לקבלה באופן אוטומטי.

מוגש כשירות לממוני הבטיחות, החברים בארגון והעוסקים במלאכת הקודש.

המחבר: יעקב עזרא ממונה בטיחות,
יו"ר ארגון הממונים על הבטיחות.
memunim.org.il

ההצלחה של הארגון היא הסיפור של כולנו

